Η ύλη: Βάση των βάσεων του κόσμου; (Αρχ. Κύριλλος Κωστόπουλος)

Categories : ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

Date : 31 Δεκεμβρίου, 2011

Ο άνθρωπος ακολουθεί κυρίως μία από τις δύο τάσεις της Φιλοσοφίας. Ή παραδέχεται την ύλη σαν πρωτεύον γεγονός στην ζωή του και ακολουθεί τον υλισμό (materialismus) ή προκρίνει την νόηση, τον ιδεαλισμό (idealismus) και απαρνείται τα υλικά πράγματα.

Η αλήθεια, εντούτοις, βρίσκεται στο «πάντρεμα» των δύο αυτών τάσεων. Το πνεύμα πρέπει να νοηματοδοτεί την ύλη, καταξιώνοντάς την, ενώ η ύλη οφείλει να φανερώνει το πνεύμα, ως παράγοντα δημιουργίας και καταξιώσεως.

Δυστυχώς, όμως, στην σημερινή εποχή πιστεύεται ότι όλα τα όντα και όλα τα γεγονότα ημπορούν να υπάρξουν και να εξηγηθούν μέσω της ύλης, του υλισμού και έτσι ακολουθείται ο υλοζωισμός (hylozoismus). Δεν έχει τόση σημασία το τι «είναι» ο άνθρωπος, αλλά το τι «έχει», εφόσον η κοσμοθεωρία του είναι υλιστική. Θεωρεί, και τούτο το αποδεικνύει «εν έργοις» και «λόγοις», ότι η ύλη είναι η βάση των βάσεων του κόσμου.

Το μόνο που επιδιώκει και επιθυμεί ο υλιστής άνθρωπος είναι να υπερέχει, να επιβάλλεται και να προβάλλεται.

Βεβαίως, σ’ αυτό συντείνει και ο σημερινός ουμανιστικός-υλιστικός πολιτισμός. Έτσι ενισχύεται η άποψη ότι πρέπει ο άνθρωπος να αγωνίζεται στην ζωή αυτή για τα υλικά αγαθά, πώς να πλουτίσει και όχι πώς να καταξιωθεί ως ανθρώπινη προσωπικότητα, ως εικόνα Θεού.

Παρά ταύτα, η στιγμή της ανθρώπινης φθοράς έρχεται και για τον υλιστή άνθρωπο. Και τότε κατανοεί ότι η τοποθέτηση της ύλης αντί του πνεύματος στην υψηλότερη βαθμίδα των αξιών ήταν τραγικό λάθος, αφού η ύλη δεν είναι η βάση των βάσεων του κόσμου και ότι

Κάποτε όλα καταλήγουν στο θάνατο.

Είναι προφανές, ωστόσο, ότι η ποιότητα της ζωής δεν εξαρτάται από το τι έχει και το τι προβλέπεται να αποκτήσει ο άνθρωπος, όπως υποστηρίζει ο υλοζωισμός, αλλά από το ποιός είναι και τι είναι. Ο Σωκράτης, χωρίς να έχει υλικά αγαθά, επειδή ήταν αξία, λάμπει ως φωτεινό άστρο στο στερέωμα της ανθρώπινης Ιστορίας.

Ο Ίδιος ο Θεάνθρωπος Κύριος στην οικία της Μάρθας και της Μαρίας προβάλλει το πέρασμα από το υλιστικό πνεύμα, από την φυσική πείνα στο πνευματικό συμπόσιο, στην πείνα του «ενός εστί χρεία» (Λουκ. 10, 42).

Το ίδιο ισχύει και για τους Αγίους μας. Τίποτε δεν είχαν κατά κόσμο, είχαν, όμως, τα πάντα κατά Θεό. Είναι, κατά τον Απόστολο των Εθνών Παύλο, «οι μηδέν έχοντες και πάντα κατέχοντες» (Β΄Κορ. 6, 10).

Πρέπει, επομένως, να κατανοήσουμε, όπως ήδη έχει λεχθεί, ότι η ύλη δεν είναι η βάση των βάσεων και ότι ο μεγαλύτερος πλούτος που δεν πρόκειται να μας αποχωρισθεί ούτε στην ζωή αυτή, αλλ’ ούτε στην άλλη, είναι η αγάπη.

Αρχ. Κύριλλος Κωστόπουλος
Ιεροκήρυκας Ι. Μ. Πατρών
Δρ Θεολογίας
Καθηγητής ΕΑΠ (ΣΕΠ)

(Δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα «Πελοπόννησος» των Πατρών στις 4/12/2011)